

---

FOLKETINGET



**Det Udenrigspolitiske Nævn, Udenrigsudvalget og Forsvarsudvalget**

**Til:** Nævnets og udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

**Dato:** 19. august 2009

**Bestilling af "Danish Foreign Policy Yearbook 2009" om blandt andet  
Arktis, pirateri, bistandspolitik**

Den nye udgave af Dansk Institut for Internationale Studiers (DIIS) årsbog er udkommet.

Den 6. august 2009 udgav DIIS, Dansk Institut for Internationale Studier Danish Foreign Policy Yearbook 2009. Årbogen er redigeret af Nanna Hvidt og Hans Mouritzen. Bogen indeholder blandt andet en artikel af Udenrigsministeriets tidligere direktør og tre artikler af uafhængige forskere om dansk udenrigspolitik. Herudover rummer publikationen en mindre samling af officielle taler, der har markeret dansk udenrigspolitik i 2008, økonomiske nøgletal og meningsmålinger vedrørende forskellige delelementer af dansk udenrigspolitik samt til slut en bibliografi over engelsksprogede publikationer om bogens emne udgivet i 2008. Årbogen er på engelsk med dansk resumé. Artiklernes budskaber kan i kort form læses i vedhæftede bilag.

DIIS har tilbudt medlemmerne af Udenrigspolitisk Nævn, Udenrigsudvalget og Forsvarsudvalget en kopi af bogen, hvis det har interesse. Bøgerne kan bestilles hos sekretariatet enten hos Amalie Andresen ([amalie.andresen@ft.dk](mailto:amalie.andresen@ft.dk)), Claudius Larson ([claudius.larson@ft.dk](mailto:claudius.larson@ft.dk)) eller ved at returnere vedhæftede bestillingsark.

Af hensyn til afgivelse af samlet bestilling bedes årbogen bestilt senest den 7. september 2009.

Du kan læse mere om publikationen på <http://www.diis.dk/sw82296.asp>

Med venlig hilsen

Morten Villumsen  
udvalgssekretær

### **Den internationale situation og dansk udenrigspolitik i 2008**

Direktøren for Udenrigsministeriet Ulrik Federspiel beskriver Danmarks mangeartede udenrigspolitiske indsatser i 2008. Året var præget af krise, som krævede nye løsninger på komplekse globale udfordringer som fødevarer- og finanskrisen samt klimaforandringer så vel som flerstrengt krisestyring fra Afghanistan til Kosovo, fra Somalia til Georgien. Bidraget fokuserer på (1) konturerne af en "Ny Multilateralisme" drevet frem af kriserne i 2008; (2) krisestyring, hvor sam-tænkningen af alle værktøjer blev mere gennemført; (3) Europas tilpasning til de nye udfordringer, herunder reformer i EU, såvel som Europas forhold til de umiddelbare naboer samt et fortsat stærkt transatlantisk forhold; (4) organisatoriske og strukturelle overvejelser i Udenrigsministeriet om, hvorledes ministeriet bedst kan tilpasse sig globaliseringens nye udfordringer.

### **Arktis som ny arena for dansk udenrigspolitik: Ilulissat initiativet og dets implikationer**

Af Nikolaj Petersen, prof. emeritus, Aarhus Universitet

I maj 2008 samlede udenrigsminister Per Stig Møller ministerkolleger fra de andre kyststater omkring Det Arktiske Ocean i Ilulissat (Grønland). I den såkaldte Ilulissat-erklæring fastslog de fem stater, at de var i en "unique position" til at tage sig af de fremtidige muligheder og udfordringer i Arktis og lovede at gøre det på ansvarlig vis. Artiklen diskuterer først erklæringens baggrund i nylige udviklinger så som den globale opvarmning, udsigterne til arktisk olie- og gasproduktion, samt den kommende deling af den ydre kontinentalsokkel i området, der er ved at gøre Arktis til et nyt strategisk område i international politik. Efter en analyse af de andre kyststaters Arktis-politik følger en detaljeret gennemgang af tilblivelsen af det danske initiativ. Endelig diskuteres erklæringens implikationer for den fremtidige håndtering af aktiviteter i Arktis, inklusive behovet for særlige regimedannelser. Det konkluderes, at Arktis er på vej til at blive en vigtig ny arena for dansk udenrigspolitik med potentielt betydelige ressourcekrav.

### **Pirateri i Aden-bugten: om begreberne orden og pirateri**

Af Lars Erslev Andersen, forsker ved DIIS

Artiklen er struktureret med udgangspunkt i tre nøglespørgsmål vedrørende bekæmpelse af pirateri i Adengolfen. For det første stiller den spørgsmålet, om deployering af krigsskibe i ly af USA's 'Operation Enduring Freedom' er den bedste måde at beskytte handelsskibe på. For det andet om tilstedeværelse af en international flåde udgør en kortsigtet eller langsigtet løsning på piratproblemet. Endelig for det tredje stilles der spørgsmål til forholdet mellem terrorisme og pirateri. De to begreber diskuteres og ses som betegnelser for to meget forskellige voldshandlinger mod international orden. Problemet med somalisk pirateri kan ikke løses i internationalt farvand, og det internationale samfund kan i det lange løb bedre bekæmpe pirateriet ved at understøtte en stabilisering af forholdene i Somalia. Artiklen viser, at der ikke er nogen forbindelse mellem pirateri i Adengolfen og al-Qaida inspireret terrorisme. Den argumente-

rer for, at risikoen for, at Somalia skal udvikle sig til en base for al-Qaida, som Afghanistan var det i 1990'erne og Pakistan til dels er det i dag, er lille.

### **Fremtidens danske bistandspolitik: det bedste af det næstbedste?**

Af Lars Engberg-Pedersen, forsker ved DIIS

Det internationale udviklingssamarbejde står over for nye udfordringer samtidig med at det stadig slås med gamle problemer. Alt i alt giver det en situation, hvor en række modsætninger undergraver bistandens effektivitet. Modsætningerne hænger sammen med strukturelle grundvilkår for det internationale udviklingssamarbejde, og derfor har 'udviklingsaktørerne' selv vanskeligt ved at gøre noget ved dem. Modsætningerne står og falder med generelle ændringer på det globale niveau. Dansk udviklingsbistand er stærkt påvirket af det internationale udviklingssamarbejde og derfor også af dets modsætninger. Denne artikel beskriver de nævnte modsætninger og analyserer dansk bistand i lyset af den tvetydige relation mellem indenrigspolitiske forhold og tendenser i det internationale udviklingssamarbejde. Artiklen placerer dansk bistand i forhold til modsætningerne, og den argumenterer for, at dansk bistands fremtidige udvikling er uforudsigelig, fordi den er præget af modsatrettede påvirkninger fra de, der anskuer den fra et udviklingsperspektiv, og de, der betragter den med indenrigspolitiske øjne.

## SVARBLANKET

Det Udenrigspolitiske Nævn, Udenrigsudvalget og Forsvarsudvalget

### DIIS, Danish Foreign Policy Yearbook 2009

Ja, undertegnede ønsker at modtage *Danish Foreign Policy Yearbook 2009*.

---

**Navn (blokbogstaver)**

#### **Retur til:**

Det Internationale Sekretariat/Udvalgssekretariatet

Att.: Amalie Andresen eller Claudius Larsson

**Senest 7. september 2009**